

Sihtasutus REC Estonia

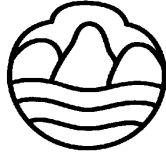
Tulus keskkonnajuhtimine (PREMA®) 2006

- majanduslik, keskkonna ja organisatoorne kasu Eesti väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele -

Lühikokkuvõte

meetodist, vahenditest ja näidetest ettevõtetes

Veebruar 2006

Sihtasutus REC Estonia

REC Estonia

Heidi Hanson
Rävala 8-C506
10143 Tallinn
Eesti
Tel / Faks: +372 646 1423
e-post: heidi.hanson@recestonia.ee
veebisait: www.recestonia.ee

Universität Stuttgart

Prof. Dr.-Ing. Martin Kranert
Institut für Siedlungswasserbau, Wassergüte- und
Abfallwirtschaft
Bandtäle 2
70569 Stuttgart
Saksamaa
Tel: +49 (0) 711 685 5500
Faks: +49 (0) 711 685 5460
e-post: kranert@iswa.uni-stuttgart.de
veebisait: www.iswa.uni-stuttgart.de

Gesellschaft für Stoffstrom- und Abfallmanagement
(GAM)

Andreas Behnsen; Kai Hillebrecht
Kleine Breite 74
D-38302 Wolfenbüttel
Saksamaa
Tel: +49 (0)5331 905 800
Faks: +49 (0)5331 905 800
e-post: info@gam-online.com
veebisait: www.gam-online.com

eidos consult

Michael Ziegler
Franz-Mehring-Platz 1
D-10243 Berlin
Saksamaa
Tel: +49 (0)30 297 823 23
e-post: ziegler@idos-consult.de
veebisait: www.idos-consult.de

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

1.	TULUS KESKKONNAJUHTIMINE	4
2.	PREMA® METODOLOOGILISED VÕTMEELEMENDID	5
A.	KOLMEKORDNE KASU	5
B.	TOOTMISJÄÄKIDE ANALÜÜSIL PÕHINEV LÄHENEMISVIIS (NPO)	6
C.	PREMA® MUUTUSTE TSÜKKEL	7
3.	PREMA® PROGRAMMI ELEMENDID	8
4.	PREMA® KOOLITUSVIISID	9
5.	TÄIELIK PREMA® PROGRAMM – ÜLEVAADE	10
A.	STANDARDMOODULID	10
6.	NÄITEID ETTEVÕTETEST	12
A.	PREMA® WOLFENBÜTTELIS JA BRAUNSCHWEIGIS (SAKSAMAA)	12

1. Tulus keskkonnajuhtimine

PREMA® on programm, mille on välja töötanud Saksamaa tehnilise koostöö ühendus (GTZ) majandusliku koostöö ja arengu föderaalsete ministrite (BMZ) nimel mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks. Selle eesmärk on teha praktiliselt kindlaks, töötada välja ja rakendada meetmed põhiliselt

- ⇒ **tootmiskulude vähendamiseks,**
- ⇒ **keskkonnategevuse tulemuslikkuse parandamiseks, ja**
- ⇒ **organisatsioonilise suutlikkuse tõstmiseks.**

PREMA® on mõeldud nii mikro-, väike- ja keskmise suurusega kui ka suurte ettevõtete omanikele ja juhtivtöötajatele, samuti turundus- või tootmisettevõtetele.

Täielik **PREMA®** programm koosneb mitmest vahendist kompleksse, tõhusa ja tulusa juhtimissüsteemi juurutamiseks ettevõtetes või nende rühmades. Programm koosneb **moodulitest**, on paindlik ja seetõttu on võimalik omavahel ühendada või kohendada erinevaid vahendeid ja meetodeid, et vastata iga ettevõtete rühma või institutsionaalse kliendi konkreetsetele vajadustele. Ajakulu ulatub kolmest päevast kuni kaheksa kuuni, sõltuvalt tööülesandest.

Organisatsioonilise suutlikkuse tõstmiseks annab **PREMA®** koolitust ka **esitlemise, visualiseerimise, töörühmade juhatamise ja meeskonna loomise tehnikate** kohta, mis on vajalik meetmete rakendamiseks, ettevõttes olemasolevate teadmiste ja probleemilahendamise oskuste täiustamiseks, samuti ettevõtete vahelise tõhusa võrgustiku sisseseadmiseks.

PREMA® koolitusprogramm on **loominguline ja interaktiivne**: see rajaneb osavõtjate ametialastel ja isiklikel kogemustel ning selle eesmärk on anda ettevõtetele jätkusuutlikult edasi omandatud uusi teadmisi ja oskusi.

PREMA® võimaldab eelkõige meetmete rakendamist **madalate kulutustega**, see vajab minimaalset välist abi ja seega lubab **laia rakendamist** suures arvus ettevõtetes.

Vahendite modulaarne ühendamine aitab kaasa pideva täiustamisprotsessi loomisele, mis algab väiksemate muudatuste kohesest rakendamisest ja ulatub keeruliste juhtimissüsteemide juurutamiseni kvaliteedi, keskkonna ja töötervishoiu ja ohutuse valdkonnas.

Programmi **PREMA®** saab ühendada teiste juhtimissüsteemidega ja see annab hea aluse juhtimissüsteemide sertifitseerimiseks rahvusvaheliste standardite alusel. Näiteks ISO kvaliteedi-, keskkonna-, või töötervishoiu-, ja tööohutuse standardite alusel ning mis oluliselt vähendab tööd, aega ja kulusid.

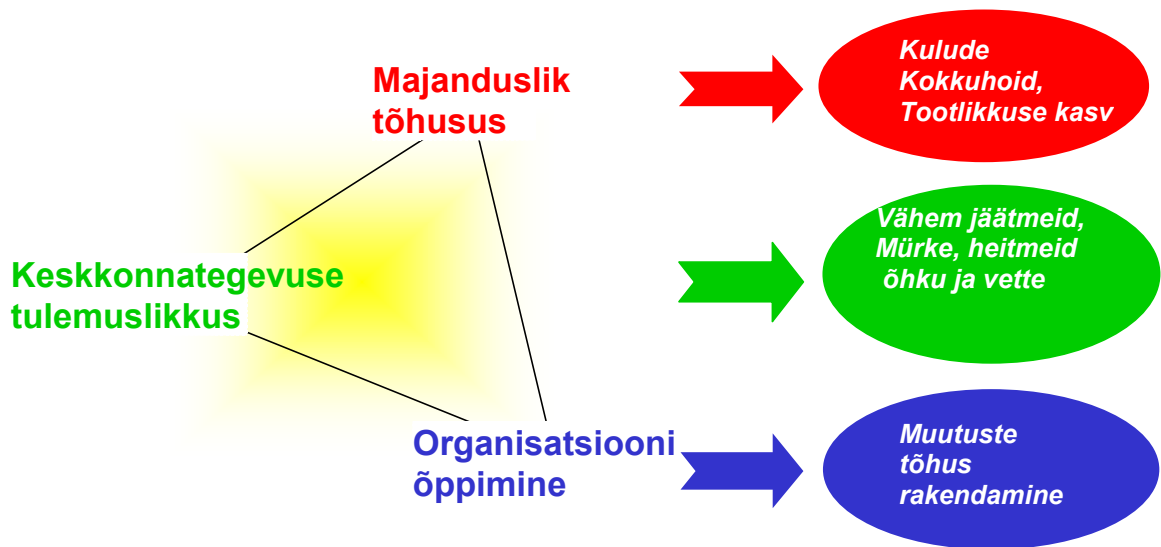

2. PREMA® metodoloogilised võtmelemendid

A. Kolmekordne kasu

Võttes nõuetekohaselt arvesse kõiki allpool toodud kolme komponenti, s.o kulude juhtimine, keskkonnajuhtimine ja organisatsiooniline juhtimine, võib saavutada

kolmekordset kasu (1. võtmelement):

Joonis 1: 1. võtmelement / kolmekordne kasu

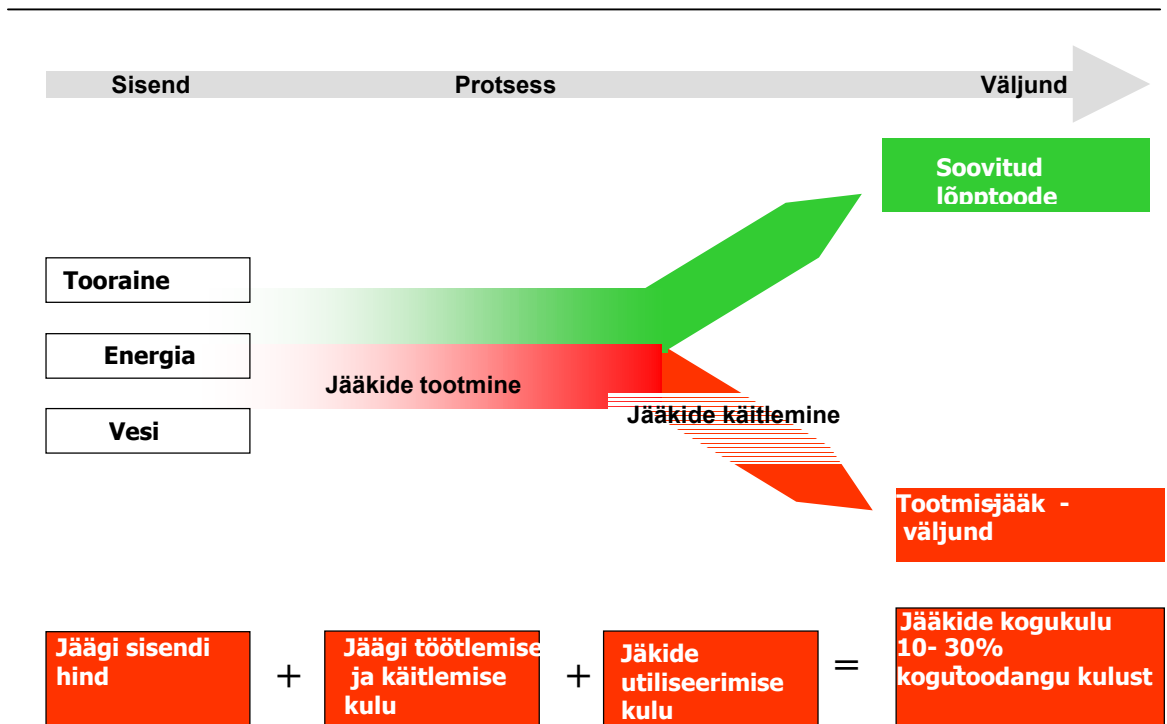
PREMA® pakub kolmekordset kasu ettevõtetele alljärgnevalt:

- ⇒ süsteemne lähenemine probleemidele, nii nende mõju ja põhjuste kui ka kergesti rakendatavate abinõude kindlaks tegemiseks kvaliteedi-, keskkonna- ja töökoha ohutuse ning sotsiaalse vastutusega seotud küsimustes; ja/või
- ⇒ täiustusvõimaluste süstemaatiline analüüsiga, mis on suunatud tootmisjääkidele (**2. võtmelement**).

B. Tootmisjääkide analüüsil põhinev lähenemisviis (NPO)

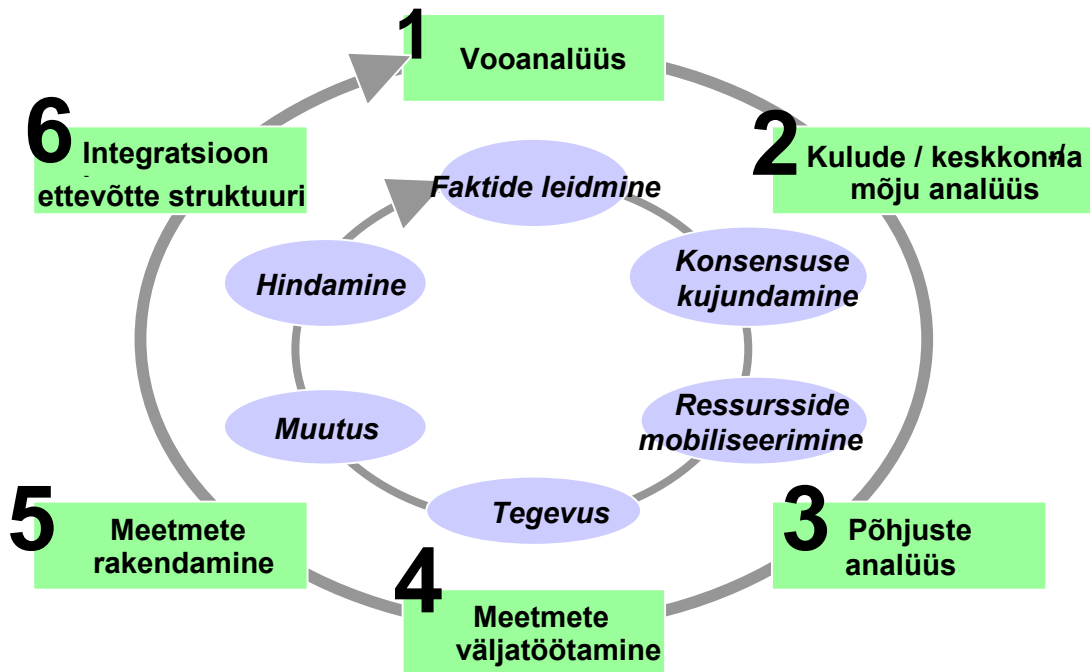
Tootmisjäägiks (TJ) (Non Product Output, NPO): on kõik toorained. Energia ja vesi, mida kasutatakse tootmisprotsessis, kuid mis ei jõua lõpptootesse.

Joonis 2: 2. võtmelement / Tootmisjääkide väljundil põhinev lähenemisviis (NPO)

C. PREMA® muutuste tsükkel

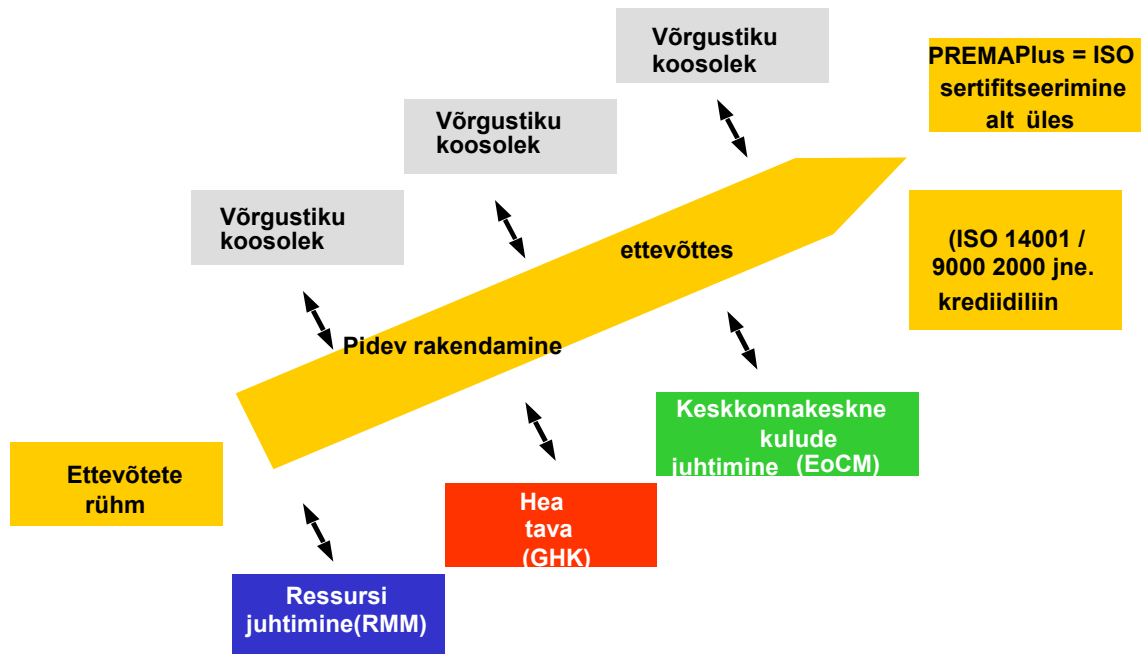
Joonis 3: 3. võtmelement / PREMA® muutuste tsükkel

See tsükkel põhineb eeldusel, et muutus oleks eduka ja järjepidev ning **läbiks kindlaksmääratud järjekorraga etapid**. Kui sellest järjekorrast ei peeta kinni või kui see on takistatud teatud etapis, siis tekivad protsessis vastuolud, vastuseis või isegi tühjaks jooksmine või täielik ebaõnnestumine. “Mittetäielike tsüklite” tagajärjedeks on “projekti kehad” või “projekti fragmendid”, mis suurendavad vastuseisu muutusele.

PREMA® rakenduses peegeldab **välistsükkel** erinevate moodulite järgitavaid tehnilisi samme. **Sisetsükkel** on selle muutuse “kaardiks”, mida peavad rakendama programmiga PREMA® tegelevad töötajad, et saavutada meetmete tõhus rakendamine, vähendades jääke ja luues kolmekordse kasu ettevõtte jaoks.

3. PREMA® programmi elemendid

Joonis 3: 3. võtmelement / PREMA® programmi elemendid

PREMA® koosneb lühikestest koolitussessioonidest või täielikust kuue- või kaheksakuulisest programmist mikro-, väike-, keskmise suurusega või suurte ettevõtete omanikele ja juhtivtöötajatele, samuti turundus või tööstusettevõtetele.

Programm on jaotatud interaktiivseteks koolituseminarideks, mida viivad läbi kvalifitseeritud koolitajad ning konsultandid, ja ettevõtjate võrgustiku koosolekuteks, mida võib korraldada ka pärast programmi lõppemist.

Täiendavate moodulitena on koos teiste GTZ projektidega välja töötatud Keemilise Juhtimise ja Tulusa Sotsiaalse Juhtimise moodulid.

4. PREMA® koolitusviisid

PREMA® koolituskursusi pakuvad volitatud ja registreeritud koolitajad ja konsultandid koostöös kvalifitseeritud kohalike partnerinstitutsioonidega seminaride kaudu ja/või töökohal.

Osavõtjad saavad GTZ / **PREMA®**net väljaantud tunnistuse ja neist võivad saada **PREMA®** võrgustiku liikmed – mis tagab teabe levitamise uute arengute kohta tulusa keskkonnajuhtimise, kvaliteedi kontrollimeetodite ning koolitajate ja koolitajate koolitamise pakkumiste, juhendamise, täiustamise kohta ning institutsionaalsetele klientide toe pakkumise kohta PREMA juurutamiseks.

5. Täielik PREMA® programm – ülevaade

A. Standardmoodulid

Tegevused ja kestus	Tulemused
<p>Ressursside juhtimise moodul (Resource Management Module, RMM®) 3-päevane koolitusseminar</p> 	<ul style="list-style-type: none"> andmed toorainete ja energia tõhusa kasutamise kohta ning peamised vastastikused seosed tootekujunduse, töö planeerimise ja korraldamise ning kuluarvestuse vahel, kuidas kasutada vooskeeme puuduste kindlakstegemiseks tootmisprotsessis meetodid ideedest praktiliste muutusteni jõudmiseks enda ettevõttes, kuulumine võrgustikku, et aidata üksteisel parandada ressursside kasutamist oma ettevõtetes,
<p>Võrgustiku koosolekud nt 1 päev kuus, mida viib läbi ettevõtteväline juhataja, kui RMM on eraldiseisev</p>	<ul style="list-style-type: none"> üksikasjalikud tulusad, keskkonna-alaselt põhjendatud lahendused ja tegevusstrateegiad probleemidele, mis on esinenud ettevõtte tavapärasest tegevuses nõustamistehnikaga Tegevuse Õpetamise Komplekt (Action Learning Set, ALS)
<p>Hea tava moodul (Good Housekeeping Module, GHK®) 3-päevane koolitusseminar poolepäevane külaskäik ettevõttesse</p> 	<ul style="list-style-type: none"> oskusteave selle kohta, kuidas kasutada vooskeeme, arvamuskarte, kontrollnimekirju, tegevuskavasid jms täiustamisvõimaluste (ressursside kasutamine) kindlaks tegemiseks, oma majanduslike, keskkonna-alaste, organisatsiooniliste, töökoha ohutuse meetmete hindamiseks, selle põhjuste analüüsiks ning meetmete väljatöötamiseks ja hindamiseks meetodid ideedest praktiliste muutusteni jõudmiseks enda ettevõttes, kulude vähenemise ning keskkonnavalase, organisatsioonilise ja töökoha ohutusega seonduva kasu saamine lühikese ajaperioodi möödudes GHK kasutamine pideva täiustamise protsessi käigus
<p>Võrgustiku koosolekud</p>	<ul style="list-style-type: none"> nagu eespool kirjeldatud

Sihtasutus REC Estonia

<p>Keskkonnakeskne kulude juhtimise moodul</p> <p>(Environment-Oriented Cost Management Module, EoCM®)</p> <p>4 koolitust, igaüks 2–3 päeva, 2-4 külaskäiku ettevõttesse 4 võrgustiku koosolekut</p> <p>suurematele ettevõtetele eraldi 6–8-kuuline programm</p> <p>EoCM </p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ süstemaatiline ja pidev tegelemine jääkidega seotud kulude vähendamise suunas ▪ selle kaudu tootmiskulude vähendamine, ettevõtte negatiivse keskkonnavalase mõju vähendamine ning sisemise organisatsioonilise õppimisprotsessi algatamine, suurendades läbipaistvust ja motiveerides töötajaid, et nad aitaksid aktiivselt kaasa edasistele täiustamistele
<p>Võrgustiku koosolekud</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nagu eespool kirjeldatud
<p>PREMAplus moodul</p> <p>PREMA </p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analüüs juhtimissüsteemide vastavusest standarditele ISO 19001-2000, 14001:2004 ja OHSAS 18001:1998 nõuetele ▪ otsus sertifitseerimiseks

6. Näiteid ettevõtetest

A. PREMA® Wolfenbüttelis ja Braunschweigis (Saksamaa)

Ajavahemikus november 2001 kuni august 2002 rakendati Saksamaal esimest **PREMA®** programmi (**Profitable Environmental Management – Tulus Keskkonnajuhtimine**) Wolfenbütteli piirkonnas, Alam-Saksimaal. Aastatel 2003 ja rakendas käsitööamet, Braunschweig teist projekti, kasutades **PREMA®** meetodit väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes.

Programmides osalesid kuusteist ettevõtet tootmis- ja teenindusharust ja mitmetest sektoritest (vt tabel 1), kes osalesid meetmete kindlakstegemisel ja rakendamisel, mis annavad kolmekordset kasu **PREMA®** kaudu: kulude vähenemine, keskkonna-alane kasu ja organisatsiooni täiustamine.

Tabel 1: PREMA programm Wolfenbüttelis ja Braunschweigis: osalevad ettevõtted

Ettevõte	Sektor	Asukoht	Töötajate arv
Kümper + Schwarze	ehitus	Wolfenbütteli linn	170
NANKO die Möbeltreppe	puusepatöö	Wolfenbütteli linn	25
AWO-Arbeiterwohlfahrt	pensionäride kodu	Wolfenbütteli linn	97,5
IMWAB	eriotstarbelised masinad	Wolfenbütteli linn	13
Holzhof Börßum	puusepatöö	Wolfenbütteli piirkond	9
Richter's Altstadt-Bäckerei	pagaritööstus	Wolfenbütteli linn	83
Reisebüro Schmidt	reisibüroo	Wolfenbütteli linn	65
Lebenshilfe Helmstedt- Wolfenbüttel GmbH	hooldekeskus puuetega inimestele	Wolfenbütteli linn	130
Carl Schumacher	ehitus	Wolfenbütteli linn	ca. 150
Dollenberg	isoleerimine	Wolfenbütteli linn	ca. 30
Struß GmbH	puusepatöö	Braunschweigi linn	22
Kemper GmbH	puusepatöö	Braunschweigi linn	32
Strang und Bähre GmbH	ventilatsiooni- ja õhukonditsioneerimissüsteemid	City of Braunschweig	45
GS Gabelstaplerservice	garaaž	Braunschweigi linn	18
Bäckerei Warnecke	pagaritööstus	Goslari piirkond	12
Behrens GmbH	puusepatöö	Salzgitteri linn	40

Eespool nimetatud projektide raames toimusid joonisel 4 toodud koolitused (sissejuhatav moodul, hea tava, keskkonnakeskne kulude juhtimine), samuti

neli poolepäevast võrgustiku koosolekut (iga 4 kuni 6 nädala järel). Enamikku ettevõtteid esindas pidevalt üks isik, mõningaid esindas juht, teisi aga erinevad töötajad (nt kvaliteedijuht, meister).

Esimese projekti hindamine kahe aasta möödudes Frei Universität Berlin poolt näitas, et kaheksa ettevõtet kümnest rakendas operatiivse keskkonnajuhtimise meetmeid **PREMA®** projekti raames. Projektis osalejad reinvesteersid umbes 23 000 eurot ja realiseerisid arvestuslikku kasumit ligikaudu 150 000 eurot (neto) nende meetmete kaudu (vt tabel 2). Mõnede meetmete puhul puudub realiseeritud kasumi arvestus, seega tegelik rahasumma võib olla suurem.

Lisaks eespool nimetatud projektipartnerile löid projektis kaasa ka kohalik kaubandus- ja tööstuskoda, samuti pädevad käsitöökojad ja piirkondlikud kaubandusgildid. Projektist teavitati avalikkust kohalikus ajakirjanduses ja avalikel üritustel nii enne programmi rakendamist kui ka selle ajal. Samuti avaldati projekti käik ja tulemused.

Tabel 2: Juhtumiuuringute valik ja and PREMA projekti tulemused Wolfenbüttelis

Meetmed	Majanduslik mõju	Ökoloogiline mõju	Organisatsiooniline mõju
AWO – Altcenrum (pensionäride kodu)			
Jäätmekäitluse optimeerimine	<ul style="list-style-type: none"> Kõrvaldamise kulude vähendamine Tõhus töjõud 	<ul style="list-style-type: none"> Jäätmete hulga vähenemine taaskasutamise kaudu 	<ul style="list-style-type: none"> Kindlaksmääratud kõrvaldamine ja taaskasutamine Tööaja tõhus kasutamine
Altstadtbäckerei Richter (pagaritööstus)			
Jäätmekäitluse optimeerimine	<ul style="list-style-type: none"> Kõrvaldamise kulude vähendamine 	<ul style="list-style-type: none"> Jäätmete hulga vähenemine (50%) taaskasutamise ja vältimise kaudu 	
Elektri tipptarbimise seireseadeldis	<ul style="list-style-type: none"> Ühekordne investeering 4500 € Kulude vähenemine 1221€ 5 kuu jooksul maksimaalse väärtusega 120 KW Tasuvusaeg ~ 2 aastat 	<ul style="list-style-type: none"> Energia tarbimise vähenemine 	
Suruõhusüsteemi optimeerimine	<ul style="list-style-type: none"> Ühekordne investeering 1000 € Kulude vähenemine ei ole arvatav 	<ul style="list-style-type: none"> Kompressori pikem kasutusaeg Energia tarbimise vähenemine 	<ul style="list-style-type: none"> Teadlikkuse kujundamine energiast ja kuludest
Plastijäätmete ja töjõu sisendi vähendamine taaskasutatavate polüetüleenlehtede kasutamise kaudu	<ul style="list-style-type: none"> Ühekordne investeering 5250 € Kulude vähenemine 5600 – 7500 €/a Tasuvusaeg < 11 kuud 	<ul style="list-style-type: none"> Mittetagastatavate plastijäätmete vähenemine umbes 40% 	<ul style="list-style-type: none"> Hügieenilise olukorra paranemine Tööaja tõhus kasutamine
Sisendite ja töökoormuse vähenemine pihustatavate rasvade uue süsteemi kaudu	<ul style="list-style-type: none"> Ühekordne investeering 814 € Kulude vähenemine 350 €/a Tasuvusaeg > 1 aasta 	<ul style="list-style-type: none"> Pihustavate rasvade tarbimise vähenemine ligikaudu 10% 	<ul style="list-style-type: none"> Hügieenilise olukorra paranemine Tööaja tõhus kasutamine
Taigna tagastamise vähenemine tänu organisatsioonilise struktuuri paranemisele	<ul style="list-style-type: none"> Investeeringute puudumine Kulude vähenemine 7.800 €/a Tagastamise vähenemine 30% – 40% Tasuvusaeg kohe 	<ul style="list-style-type: none"> Jahu, energia ja vee tarbimise vähenemine ligikaudu 3–5% 	<ul style="list-style-type: none"> Teadlikkuse kujundamine kuludest ja keskkonnast Planeerimise ja korraldamise täiustamine

Sihtasutus REC Estonia

Meetmed	Majanduslik mõju	Ökoloogiline mõju	Organisatsiooniline mõju
Dollenberg Isolierungen (isoleerimine)			
Organisatsiooniliste struktuuride muutmise <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ettevõtete sõidukite laadimine materjalidega ja tööjuhised õhtul 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investeeringute puudumine ▪ Kulude vähenemine 36 000 €/a sõiduaja vähenemise kaudu ½ tundi päevas ▪ Kulude vähenemine 2400 €/a kütuse tarbimise vähenemise kaudu 20% – 25% ▪ Tasuvusaeg kohe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kütuse tarbimise vähenemine 20% – 25% liiklusummikute vähenemise kaudu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Töötajate motiveerituse suurenemine tulenevalt selgetest struktuuridest
Konteineri vanametalli vähendamise <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vanametalli koguste süsteemne registreerimine ▪ Töötajate teavitamine väärtusest ▪ Suuremate lehtmatali tükkide kõrvaldamise keelustamine ▪ Ladustamise süsteemne korraldamine 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investeeringute puudumine ▪ Kulude vähenemine 6000 € suuremate metallitükkide edasise kasutamise kaudu ▪ Tasuvusaeg kohe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toorainete kokkuhoid vanametalli koguste vähendamise kaudu tulenevalt suuremate tükkide kasutamisest ligikaudu 80% ▪ Jäätmete koguse vähenemine 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teadlikkuse kujunemine metallitükkide väärtusest ja taaskasutatavusest
IMWAB GmbH (eriotstarbelised masinad)			
Kulude, jäätmete ja tarneaegade vähenemine tänu vastava suurusega lõigatud plastmaterjali optimeeritud ostmisele	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Investeeringute puudumine ▪ Kulude vähenemine 5.100 € materjalide jäätmete vähendamise ja ostuhinna vähendamise kaudu 5% ▪ Tasuvusaeg kohe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tulenevalt optimeeritud lõikesüsteemist kasutatakse toormaterjali tõhusamalt, vähendades jäätmeid umbes 5%. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teadlikkuse kujunemine

Sihtasutus REC Estonia

Meetmed	Majanduslik mõju	Ökoloogiline mõju	Organisatsiooniline mõju
Nanko GmbH (puusepatöö)			
Lõikamisjäätmete vähenemine tänu täiustatud lõikamisstrateegiale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kulude vähenemine 54 000 € kuni 80 000 €/a toormaterjalide kasutamise vähendamise kaudu ▪ Tasuvusaeg < 1 kuu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lähteaineks oleva puidu tõhus kasutamine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teadlikkuse kujunemine töötajate koolituse kaudu
Laki tarbimise vähendamine tänu uue lakkimistehnika juurutamisele	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ühekordne investering 4000 € ▪ Kulude vähenemine 15 000 €/a ▪ Tasuvusaeg 4–5 kuud	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Laki tarbimise vähenemine umbes 60% ▪ Kõrvaldatava laki vähenemine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teadlikkuse kujunemine ▪ Paremad töökoha tingimused
Reisebüro Schmidt (reisibüroo)			
Kütuse tarbimise vähenemine bussijuhtide koolitamise kaudu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ühekordne investering 2500 € ▪ Kulude vähenemine 3600 €/a ▪ Tasuvusaeg 8.3 kuud	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kütuse tarbimise vähenemine 5% (6000 l/a)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Teadlikkuse kujunemine ▪ Kütuse tarbimise kontrollsüsteemi rakendamine